

Stanovisko k záměru

**umístění fotovoltaické elektrárny
v bývalém dobývacím prostoru pro písek
v katastru obcí Jeviněves a Spomyšl okr. Mělník**

**Zadavatel: Obecní úřad Jeviněves
Jeviněves 28
277 05 Spomyšl**

Zpracovatel: Mgr. Ondřej Illich

Turnov, 10.2. 2022

Obsah:

1. Identifikace zpracovatele
  2. Předmět posouzení
  3. Závěry, doporučení
- Příloha – Ornitologický inventarizační průzkum r.2019

1. Identifikace zpracovatele

Zpracovatel: Mgr. Ondřej Illich

člen České společnosti ornitologické

člen Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea

Adresa: Pelešany 61, 511 01 Turnov

IČ: 499 94 352

tel.: 607 734 995

e-mail: ondra.illich@gmail.com

2. Předmět posouzení

Posuzovaná lokalita se nachází z části v katastrálním území obce Jeviněves, okr. Mělník, z části pak zasahuje do k.ú. Spomyšl. Leží východně od obce Jeviněves. Jedná se o bývalou pískovnu, kde byla těžba písku, již před více než 30 lety, ukončena.

Na území bylo možné odlišit několik typů biotopů. Jednak je to plocha s ruderní vegetací a občasným keřem hlohu obecného, růže šípkové nebo bezu černého, dále zapojené zmíněné dřeviny doplněné trnovníkem akátem a dalšími druhy. Potom několik stěn a svahů zbylých po dobývání písků, a nakonec vrbou zarůstající původně ruderní prostor plata pískovny. V okolí posuzované lokality je statek s chovem koní, menší pole, křovinaté pásy a les.

Protože je lokalita již delší dobu (více než 9 let) hnízdištěm několika párů vlhy pestré (*Merops apiaster*) a již na první pohled ornitologicky bohatá a zajímavá, byla snaha udržet prostředí v stabilním stavu stávajícího zastoupení společenstev.

Jedním z podkladů pro získání dat z lokality byla ornitologická inventarizace, zadaná odborem ŽP Městského úřadu Mělník a provedená v r. 2019. Zpracovatelem jsem byl já a celý dokument je přílohou tohoto stanoviska. Sumárně řečeno: Na území pískovny bylo zjištěno celkem 47 druhů ptáků. Z toho 9 druhů kategorie „Zvláště chráněný druh“ prokazatelně na lokalitě hnízdilo a 4 druhy téže kategorie ochrany byly vázány potravně. **Lokalita byla vyhodnocena jako ornitologicky cenná** (viz příloha: Ornitologický inventarizační průzkum).

Následující tabulka uvádí přehled ZCHD hnízděním vázaných na hodnocené území.

Zjištěný druh	stupeň ochrany	počet hnízdících párů
strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	ZCHD kategorie 1	6
vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)	ZCHD kategorie 2	8
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	ZCHD kategorie 2	4 až 5

pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	ZCHD kategorie 2	4
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	ZCHD kategorie 2	4
křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	ZCHD kategorie 2	2
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	ZCHD kategorie 3	3
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	ZCHD kategorie 3	2
chocholouš obecný (<i>Galerida cristata</i>)	ZCHD kategorie 3	neprokázáno

Následující tabulka uvádí přehled ZCHD potravně vázaných na hodnocené území.

Zjištěný druh	stupeň ochrany	počet hnízdících párů
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	ZCHD kategorie 2	1
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	ZCHD kategorie 2	1
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	ZCHD kategorie 3	4 až 5 (statek)
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	ZCHD kategorie 3	až 15 ex.

Z jiných druhů ZCHD živočichů zde byly namátkou zastiženy: ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – větší počet, otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*), nosorožík kapucínek (*Oryctes nasicornis*) – v hromadách pilin z podestýlky stájí na kraji areálu.

Vzhledem k postupnému zarůstání a tím ztrátě cenných stanovišť, bylo v posledních letech provedeno spolu s dobrovolníky z obce Jeviněves odstranění náletových dřevin z blízkosti stěn tak, aby byla zachována možnost kontinuity hnízdění vlh. Přes tyto drobná opatření se celá lokalita výrazně mění. V části, kde byla v r. 2019 ruderalní vegetace s bohatou květenou se stala dominantní třtina (*Calamagrostis*), pravděpodobně třtina křovištní (*Calamagrostis epigeios*), čímž se druhová diverzita velmi snížila. V prostřední části se rozrostl vrbový (*Salix* sp.) porost, který je na ploše cca 2 ha téměř zapojený dosahující výšky až 4 m. V ostatních částech se značně rozrůstají další náletové dřeviny. Tímto nastíněným vývojem lokality se vytrácí cenná stanoviště, která byla základem značné biodiverzity posuzovaného území.

Současný stav (r. 2021/22) je takový, že se nepodařilo vyjednat žádná managementová opatření směřující k udržení charakteru lokality a území dál biodiverzitně degraduje.

Jednou z příčin mohou být vlastnické vztahy a také zařazení části území do kategorie antropogenní půda.

Nastává tedy otázka, zda nechat území dál zarůstat, čímž do několika let nepochybně dojde k vymizení většiny zjištěných ZCHD ptáků a celkovému razantnímu snížení biodiverzity napříč flórou i faunou nebo zda přistoupit na akceptaci záměru stavby s tím, že budou investorem a majitelem dodrženy specifické požadavky trvalého managementu vytyčených ploch.

V lednu tohoto roku bylo iniciováno jednání se zástupcem investora – akciovou společností DECCI zastoupenou panem Pavlem Patřičným, starostkou dotčené obce Jeviněves paní Květou Jansovou a biologem a ornitologem věnujícím se lokalitě řadu let panem Ondřejem Illichem. Z jednání vyplynulo, že investor je ochoten přizpůsobit svůj záměr stanoveným podmínkám z hlediska ochrany biotopu území a trvale udržovat území dle stanovených podmínek.

4. Závěry a doporučení

Dle mého názoru spočívá současná, nebo spíše nedávná ekologická cennost lokality především v charakteru ruderalních ploch s řídkou ale květnatou vegetací s množstvím hmyzu. Takovéto lokální biotopy jsou již v naší krajině velmi vzácné. Hodnotné jsou samozřejmě i části s roztroušenými keři, keřovými pásy, volnými plochami písčité půdy, nezarostlými písčitými stěnami a také periodickou tůň sloužící jako přirozené napajedlo v okrajové části plochy.

Toto ovšem nelze trvale udržet bez zásahů člověka. Proto se přikláním k variantě povolení záměru při stanovení konkrétních podmínek směřujících k zachování tohoto cenného biotopu i v kontextu s instalovanými fotovoltaickými panely.

Na základě dlouholeté znalosti hodnoceného území především z hlediska ornitologie, navrhuji stanovit pro investora tyto podmínky realizace, a především podmínky dlouhodobé údržby území.

1. Oplocení areálu realizovat až nad horní hranou původního těžebního prostoru

- dojde k lepší ochraně hnízdiště vlhy pestré (*Merops apiaster*) proti rušení veřejností
- do oplocení na vytypovaných místech zakomponovat průchody pro menší zvěř
- podél vnější strany oplocení zachovat cestu pro pěší – tím kompenzovat ztrátu možností oblíbených procházek po cestách v lokalitě pískovny pro občany Jeviněvsi a Spomyšle
- realizaci oplocení a prací s tím spojených směřovat do mimohnízdni doby, tedy od 1.8. do 15.3.

2. Úprava terénu včetně kácení

- kácení i úpravu terénu realizovat ve vegetačním klidu, tj. od začátku listopadu do zpravidla konce března (při mírné zimě a dřívějším nástupu jara do poloviny března)

3. Fotovoltaické panely umístit v obvyklých řadách s roztečí řad cca 8 m

4. Zachovat písčité stěny a udržovat je ve stavu vhodném ke hnízdění vlhy pestré (*Merops apiaster*) tvořící jednu z větších známých českých kolonií

- 1x za 2-3 roky zbavovat paty stěn náletu podle konkrétního doporučení odborníka
- dřevní masu z prořezu odvážet na vyhrazené místo kompostu
- na stěnách probíhá přirozená eroze, takže menší stěny zanikají – v případě doporučení (cca. 1 x za 5 let) odkopem stěny obnovit
- kvůli hnízdišti vlh zachovat ochranné pásmo bez instalace panelů cca 20-30 m od paty určených stěn (týká se především stěny nejbližší přilehlému statku)

5. Obvodové svahy udržovat ve stavu podobném současnosti

- 1x za 2-3 roky vyřezat rozrůstající se keře na svazích tak, aby byl zachován současný poměr „volného“ a keřového pokryvu

6. Plochu celého území „plata pískovny“ upravit pro potřeby umístění panelů ale tak, aby byl co nejvíce zachován písčítý nebo na humus chudý pokryv a dále celou plochu udržovat způsobem, aby byl zachován ruderální typ vegetace i s menšími písčítými plochami téměř bez vegetačního pokryvu

- nikde na oplocené ploše nepokrývat zemi humusem ani zeminou pro tzv. „rekultivace“, po vyrovnání terénu ponechat bez dalších navážek
- seče vegetace na ploše (pod, kolem i mezi panely) provádět dle potřeby, max. 1x za rok – vyjma útlumu dalšího šíření třtiny křovištní, kdy je třeba seč provést před vymetáním, tedy 2x ročně
- při seči **nikdy nemulčovat** ani nenechávat ležet posekanou biomasu – vždy odvázet na vyhrazené místo kompostu
- části plochy, kde je větší podíl písku udržovat téměř bez vegetace, v případě potřeby (přílišného zarůstání) provést podmínku rotačními disky tak, aby se obnovil ruderální (řídce zarostlý pokryv) charakter vhodný mimo jiné i pro další potencionální hnízdící druhy (již na lokalitě pozorované) dudka chocholátého (*Upupa epops*) a chocholouše obecného (*Galerida cristata*)
- na ploše současného pole (k.ú. Spomyšl) kde je půda úživnější, zasít květnatou luční směs a kosit 2x ročně
- při seči areál rozdělit na min. 4 části a sekat je odděleně s odstupem alespoň 5 dnů – tím je zajištěna mnohem větší pestrost a skladba travních společenstev

7. Na vhodných místech plochy mezi fotovoltaickými panely ale tak, aby nestínily, vysadit keře, skupiny nebo pásy keřů (hloh, trnka, šípek)

- mozaikovitě roztroušené především trnité keře nebo jejich malé skupinky či pásy jsou nezbytným prvkem pro hnízdění ZCHD (Zvláště chráněných druhů) ťuhýka obecného (*Lanius collurio*) a pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*), které se na lokalitě vyskytují ve více párech také pro další dnes vzácný druh strnada lučního (*Miliaria calandra*) jsou důležité soliterní keře
- 1x za 3 roky zabraňovat rozrůstání ořezem výmladků a hmotu odvázet

8. Na vhodných místech lokality umístit 10 budek pro krutihlava obecného a tři budky pro dudka chocholátého

- v rámci dokončení realizace umístit na vhodných místech (konzultovat s odborníkem) budky pro krutihlava obecného (*Jynx torquilla*) a dudka chocholátého (*Upupa epops*)

9. Zachovat stávající vodní prvek v lokalitě

- v rámci terénních úprav vytvořit v místě dnešní periodické tůň stabilní vodní plochu o ploše cca. 50 m² s pozvolnými přírodními břehy a hloubkou 1,5 m; na horní hraně břehů ponechat současné nebo nově vysadit alespoň 4 keře pro úkryt vykoupáných ptáků
- jezírko řešit podle výšky spodních vod buď prohloubením stávajícího nebo vytvořením nové nádrže s nepropustným dnem koncipované jako deštěm napájené
- konkrétní stavbu, podobu a podobu nejbližšího okolí konzultovat s odborníkem

10. Stanovit trvalý biologický dohled

- ustanovit odborně způsobilou osobu pro biologický dohled a konzultace nad přípravou projektu, vlastní stavbou, a způsobech řešení a dodržování stanovených podmínek

Závěrem lze konstatovat, že při trvalém dodržení výše uvedených podmínek realizace a provozu zařízení, nebude mít záměr negativní vliv na ekosystém hodnoceného území.

Domnívám se, že vzhledem k vstřícnému postoji investora zakomponovat již částečně projednané podmínky a jeho „eco-friendly“ postoji k životnímu prostředí, může mít stavba, a především spojená managementová opatření naopak pozitivní vliv na ekosystém dotčeného území. Vzhledem k současnému nezadržitelnému zarůstání lokality spojeném s postupným snižováním biodiverzity, je tato cesta k udržení hodnoty území i za cenu instalace technického zařízení fotovoltaiky.

Při vstřícném přístupu k ochraně životního prostředí se mohou uplatnit i další opatření, která by mohla území zatraktivnit. Jedním z nich může být řízený chov včel a čmeláků. Dalším může být extenzivní pasení několika velkých býložravců, kteří by svou činností udržovali oplocené území tak, jak je nastíněno ve výše uvedených podmínkách. Vhodnými jsou na to exmoorští divocí koně (exmoorský pony). Jejich pastva se již velmi osvědčila v Ptačím parku Josefovské louky u Jaroměře, nebo v bývalém vojenském prostoru u Milovic. Prozatím ale nedokážu posoudit, zda by jejich pobyt byl z hlediska fotovoltaických panelů a souvisejícího zařízení vůbec možný. Pokud ano, byl by to krok jednak k přírodnějšímu vzhledu flóry a jednak k ekonomické úspoře za pracovníky údržby. **Lokalita by se mohla stát modelovým příkladem, jak rozsáhlé technické zařízení zakomponovat do krajiny.**

Dne: 10.2.2022

Zpracoval: Mgr. Ondřej Illich

agentura EKOIL
Mgr. Ondřej ILLICH
PELEŠANY 61, 511 01 Turnov
IČO: 499 94 352

Ornitologický inventarizační průzkum lokality

**bývalého dobývacího prostoru pro písek
v katastru obce Jeviněves, okr. Mělník**

**Zadavatel: Městský úřad Mělník
odbor životního prostředí a zem.
nám. Míru č. 1
276 01 Mělník**

Zpracovatel: Mgr. Ondřej Illich

Turnov, 22. 7. 2019

Obsah:

1. Identifikace zpracovatele
2. Předmět posouzení, metodika
3. Výsledky
4. Závěry, doporučení
5. Příloha

1. Identifikace zpracovatele

Zpracovatel: Mgr. Ondřej Illich

člen České společnosti ornitologické

člen Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea

Adresa: Pelešany 61, 511 01 Turnov

IČ: 499 94 352

tel.: 607 734 995

e-mail: ondra.illich@gmail.com

2. Předmět posouzení, metodika

Předmětná lokalita se nachází z velké části v katastrálním území obce Jeviněves, okr. Mělník, z části pak zasahuje do k.ú. Spomyšl. Leží východně od obce Jeviněves. Jedná se o bývalou pískovnu, kde byla těžba písku, již před asi 30 lety, ukončena. V současné době je možno na lokalitě odlišit několik typů biotopů. Jednak je to plocha s ruderální vegetací a občasným keřem hlohu obecného, růže šípkové nebo bezu černého, dále zapojené zmíněné dřeviny doplněné trnovníkem akátem a dalšími druhy. Dále několik stěn a svahů zbylých po dobývání písků a nakonec vrbou zarůstající původně ruderální prostor. Okolí lokality tvoří statek s chovem koní, menší pole, křovinaté pásy a les.

Lokalita je již delší dobu (více než 6 let) hnízdištěm několika párů vlhy pestré (*Merops apiaster*) a již na první pohled ornitologicky bohatá a zajímavá. Vzhledem k jejímu postupnému zarůstání a tím ztrátě cenných stanovišť, bylo v posledních dvou letech provedeno s dobrovolníky s obce Jeviněves odstranění náletových dřevin z blízkosti stěn tak, aby byla zachována možnost pokračování hnízdění vlh.

Pro specifikaci lokality z hlediska výskytu ptáků, je zpracována tato inventarizace.

Pro její potřebu byla využívána klasická metoda „Zjišťování hnízdních okrsků“. Metoda byla ale vzhledem k malému rozsahu území pozměněna, nebyl kladen důraz na vytyčení hnízdního okrsku (jež se značně překrývají), ale na počty zpívajících a okrsek obhajujících samců. Výsledky jsou doplněné údaji z předchozích let a odchytem spojeným s kroužkováním.

Průzkum byl prováděn akusticky, tedy podle zpěvu a dalších hlasových projevů, vizuálně s použitím dalekohledu 10 x 50 a odchytem.

Terénní průzkum byl proveden ve dnech:

7. 4. 2019	v době od 6:30 do 10:30 hod.
11. 5. 2019	v době od 4:30 do 11:30 hod.
22. 6. 2019	v době od 5:00 do 11:30 hod.
16. 7. 2019	v době od 6:30 do 14:30 hod.

3. Výsledky

A/ Termín průzkumu 7. 4. 2019

V průběhu posuzování byly na lokalitě zjištěny tyto druhy ptáků:

číslo v mapě	druh	počet ex.	pozn.
1	strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	5-7 M	zpěv
2	budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	5 M	zpěv
(3)	strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	1	sběr potravy
(4)	sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	7-10	zpěv /sběr potravy
5	bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	3 M	hlasové projevy
6	skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	2	zpěv
7	drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	5-7	zpěv /sběr potravy
(8)	kos černý (<i>Turdus merula</i>)	10	zpěv /sběr potravy
(9)	strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	15 M	zpěv/sběr potravy
10	rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	1M	zpěv
11	konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	3	hlasové projevy
(12)	pěnice černohlavá (<i>Silvia atricapilla</i>)	4 M	zpěv
(13)	sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	2 ex.	sběr potravy
(14)	brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	2	hlasové projevy
(15)	krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	3-4	hlasové projevy
(16)	žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	1	hlasové projevy
(17)	červenka obecná (<i>Erithacus rubecula</i>)	5	zpěv/sběr potravy
(18)	pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	7-9	zpěv/sběr potravy
(19)	špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	6	sběr potravy
(20)	sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	4	sběr potravy
(21)	stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)	15	sběr potr./přelety
22	vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)	6	hlasové projevy
23	budníček větší (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	1 M	zpěv
(24)	dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccothraus.</i>)	4	sběr potravy
(25)	konopka obecná (<i>Carduelis cannabina</i>)	20-30	sběr potr./přelety
26	chocholouš obecný (<i>Galerida cristata</i>)	2	sběr potravy
(27)	káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	1	přelet/lov
(28)	racek chechtavý (<i>Larus ridibundus</i>)	11	přelet

Poznámky a vysvětlivky:

- číslo v závorce není uvedeno v mapě z důvodu nejednoznačnosti hnízdního okrsku
- čísla v levém spodním rohu platí i pro přilehlý statek
- M – zkratka pro samčí pohlaví (male)
- F – zkratka pro samičí pohlaví (female)

Disperze hnízdních okrsků

B/ Termín průzkumu 11. 5. 2019

V průběhu posuzování byly na lokalitě zjištěny tyto druhy ptáků:

číslo v mapě	druh	počet ex.	pozn.
1	strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	6 M	zpěv
29	slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	3 M	zpěv
2	budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	7 M	zpěv
30	pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	4 M	zpěv
(8)	kos černý (<i>Turdus merula</i>)	6 ex.	zpěv /sběr potravy
17	červenka obecná (<i>Erithacus rubecula</i>)	4 ex.	zpěv/sběr potravy
3	strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	1 F	sběr potravy
6	skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	2 ex.	zpěv
20	sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	2 ex.	sběr potravy
12	pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	5 M	zpěv
7	drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	3 M	zpěv
31	pěnice pokřovní (<i>Sylvia curruca</i>)	3 M	zpěv
32	budníček větší (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	1 M	zpěv
(21)	stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)	6 ex.	sběr potr./přelety
(9)	strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	min.14 M	zpěv/sběr potravy
33	pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	2 M	zpěv
15	krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	4 ex.	hlasové projevy
34	linduška lesní (<i>Anthus spinoletta</i>)	1 ex.	zpěv
(5)	bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	3 M	hlasové projevy
35	ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	3 M	sběr potravy
36	vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)	6 ex.	hlasové projevy
37	sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)	1 M	zpěv
(38)	včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	1 ex.	sběr potravy
(4)	sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	3 ex.	sběr potravy
10	rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	1M	zpěv
(11)	konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	2 ex.	hlasové projevy
(13)	sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	1 ex.	sběr potravy
(14)	brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	1 ex.	hlasové projevy
(16)	žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	2 ex.	hlasové projevy
(18)	pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	5 ex.	zpěv/sběr potravy
(19)	špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	4 ex.	sběr potravy
(22)	vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)	8-10 ex.	hlasové projevy
(24)	dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccothraus.</i>)	4 ex.	hlasové projevy
(27)	káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	1 pár	hnízdění
(25)	konopka obecná (<i>Carduelis cannabina</i>)	2 ex.	hlasové projevy
(39)	žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	5 ex.	hlasové projevy
(40)	hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur</i>)	3-4 ex	hlasové projevy
(41)	krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	1 M	lov

Poznámky a vysvětlivky:

- Čísla v mapě přiřazená jednotlivým druhům při první kontrole zůstávají i pro záznamy z kontrol následujících.
- Číslo v závorce není uvedeno v mapě z důvodu nejednoznačnosti hnízdního okrsku.
- Čísla v levém spodním rohu platí i pro přilehlý statek.

Disperze hnízdních okrsků

Druhy chycené při kroužkování na lokalitě:

druh	počet ex.	pozn.
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	1	
pěnice pokřovní (<i>Sylvia curruca</i>)	2	
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	2	nahrávka
sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)	1	
pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	1	
strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	1	nahrávka

Poznámky a vysvětlivky:

- Čas odchytu: 4:30 – 8:00
- Zataženo, 12 °C.
- Délka sítě 30 m.
- Použita přehrávka hlasů (viz poznámka v tabulce).

C/ Termín průzkumu 22. 6. 2019

V průběhu posuzování byly na lokalitě zjištěny tyto druhy ptáků:

číslo v mapě	druh	počet ex.	pozn.
(1)	strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	min 10 ex.	zpěv/přelety
(30)	pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	4-5 ex.	hlasové projevy
(29)	slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	1 M	zpěv
(2)	budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	7 M	hlasové projevy
(6)	skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)	2 ex.	zpěv
(17)	červenka obecná (<i>Erithacus rubecula</i>)	6 ex.	hlasové projevy
(8)	kos černý (<i>Turdus merula</i>)	8 ex.	přelety/sběr potr.
(15)	krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	4 ex.	hlasové projevy
36	vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)	8 párů	hnízdění
(3)	strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)	1 ex.	hlasové projevy
(42)	poštolka obecná (<i>Falco tinnunculus</i>)	1 ex.	lov
(43)	křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	2 M	hlasové projevy
(20)	sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	7 ex.	rodina-sběr potr.
(12)	pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	2 M	zpěv
35	ťuhák obecný (<i>Lanius collurio</i>)	3 M	sběr potravy
(7)	drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	3 ex	sběr potravy
(21)	stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)	10 ex.	sběr potr./přelety
(9)	strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	min.20 ex.	přelety/sběr potr.
31	pěnice pokřovní (<i>Sylvia curruca</i>)	2 M	zpěv
(5)	bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	1 M	hlasové projevy
37	sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)	1 M	zpěv
(4)	sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	2 ex.	sběr potravy
33	pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	2 M	zpěv
(10)	rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	4 ex	hlasové projevy
(34)	linduška lesní (<i>Anthus spinoletta</i>)	1 ex.	zpěv
(38)	včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	1 ex.	přelet
(11)	konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	2 ex.	přelety
(16)	žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)	1 ex.	hlasové projevy
(18)	pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	min.12 ex.	sběr potravy
(27)	káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	1 pár	hnízdění (2 juv.)
(24)	dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccothraus.</i>)	7 ex.	hlasové projevy
(44)	křivka obecná (<i>Loxia curvirostra</i>)	11 ex.	přelet
(19)	špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	30 ex.	sběr potravy
(22)	vrabec polní (<i>Passer domesticus</i>)	min.10 ex.	hnízdění-statek
(39)	žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	4 ex.	hlasové projevy
(45)	vlašťovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	min.15	sběr potravy
(46)	jiříčka obecná (<i>Delichon urbica</i>)	3-5 ex.	sběr potravy
(47)	rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	cca.16 ex	sběr potravy
(40)	hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur</i>)	4 ex	hlasové projevy

Poznámky a vysvětlivky:

- Čísla v mapě přiřazená jednotlivým druhům při první kontrole zůstávají i pro záznamy z kontrol následujících.
- Číslo v závorce není uvedeno v mapě z důvodu nejednoznačnosti hnízdniho okrsku a vzhledem k ukončení 1. hnízdění většiny druhů.

Disperze hnízdních okrsků

Druhy chycené při kroužkování na lokalitě:

druh	počet ex.	pozn.
pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	2	nahrávka, obr.č. 6
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	7	nahrávka, obr.č. 7
strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)	10	obr.č. 8
pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	5	obr.č. 9
kos černý (<i>Turdus merula</i>)	4	
dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccothraus.</i>)	2	obr.č. 10
budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	2	
sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)	1	
sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	2	obr.č. 12
pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	3	
drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	2	
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	1	obr.č. 13
linduška lesní (<i>Anthus spinoletta</i>)	1	obr.č. 11

Poznámky a vysvětlivky:

- Čas odchyty: 5:30 – 9:00
- Zataženo, 22 °C.
- Délka sítě 42 m.
- Použita přehrávka hlasů (viz poznámka v tabulce).

D/ Termín průzkumu 16. 7. 2019

Kontrola byla zaměřena především na hnízdění vlhy pestré (*Merops apiaster*), (obr.č.14) její populační dynamiku a fidelitu z kontrol předchozích let.

Vlha pestrá (*Merops apiaster*)

Tabulka uvádí přehled z jednotlivých let od počátku sledování (kroužkování) kolonie.

datum	pohlaví	počet	stáří	retrap
18.7.2011	M	1/1	2M/+2M	-
	F	2	2F	-
10.7.2012	M	4/3	2M/+2M	z toho 1 x retrap z 2011
	F	4/1	2F/+2F	z toho 1 x retrap z 2011
21.7.2013	M	3	+2M	z toho 3 x retrap z 2012
	F	2	+2F	-
14.7.2014	M	1	+2M	z toho 1 x retrap z 2012
	F	1/2	2F/+2F	z toho 1 x retrap z 2012
7.7.2015	M	-	-	-
	F	1	+2F	z toho 1 x retrap z 2013
9.7.2016	M	3/1	2M/+2M	z toho 1 x retrap z 2015
	F	3	2F	-
13.7.2017	M	1/6	2M/+2M	z toho 3 x retrap z 2014,2015,2016
	F	3	+2F	z toho 1 x retrap z 2014
8.7.2018	M	2/4	2M/+2M	-
	F	6	+2F	z toho 2 x retrap z 2014,2017
16.7.2019	M	6/2	2M/+2M	-
	F	3/1	2F/+2F	-

Poznámky a vysvětlivky:

- Pohlaví:
2M = samec v druhém kal. roce života; 2F = samice v druhém kal. roce života
+2M = samec starší než loňský; +2F = samice starší než loňská.
- Retrap = odchyt již dříve kroužkovaného ptáka

4. Závěry a doporučení

1/ Na lokalitě bylo zjištěno celkem 47 druhů ptáků.

Následující tabulka uvádí celkový přehled jednotlivých druhů

	Zjištěný druh		Zjištěný druh
1	bažant obecný (<i>Phasianus colchicus</i>)	25	poštolka obecná (<i>Falco tinnunculus</i>)
2	brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	26	racek chechtavý (<i>Larus ridibundus</i>)
3	budníček menší (<i>Phylloscopus collybita</i>)	27	rehek domácí (<i>Phoenicurus ochruros</i>)
4	budníček větší (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	28	rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)
5	červenka obecná (<i>Eritacus rubecula</i>)	29	sedmihlásek hajní (<i>Hippolais icterina</i>)
6	dlask tlustozobý (<i>Coccothraustes coccot.</i>)	30	skřivan polní (<i>Alauda arvensis</i>)
7	drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	31	slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)
8	hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur</i>)	32	sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)
9	chocholouš obecný (<i>Galerida cristata</i>)	33	stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis</i>)
10	jiříčka obecná (<i>Delichon urbica</i>)	34	strakapoud velký (<i>Dendrocopos major</i>)
11	káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	35	strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)
12	konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	36	strnad obecný (<i>Emberiza citrinella</i>)
13	konopka obecná (<i>Carduelis cannabina</i>)	37	sýkora koňadra (<i>Parus major</i>)
14	kos černý (<i>Turdus merula</i>)	38	sýkora modřinka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)
15	krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	39	špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)
16	krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	40	ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)
17	křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	41	včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)
18	křivka obecná (<i>Loxia curvirostra</i>)	42	vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)
19	linduška lesní (<i>Anthus spinoletta</i>)	43	vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)
20	pěnice černohlavá (<i>Sylvia atricapilla</i>)	44	vrabec domácí (<i>Passer domesticus</i>)
21	pěnice pokřovní (<i>Sylvia curruca</i>)	45	vrabec polní (<i>Passer montanus</i>)
22	pěnice slavíková (<i>Sylvia borin</i>)	46	žluna zelená (<i>Picus viridis</i>)
23	pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	47	žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)
24	pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)		

2/ Některé druhy jsou vlastním hnízděním vázány přímo na centrální lokalitu, jiné jsou hnízděním vázány na lesnaté okrajové části, využívají však ruderní plochy a keřové patro lokality ke sběru potravy. Jediné dva druhy racek chechtavý a křivka obecné jsou opravdu jen přelétající, bez vazby na lokalitu.

3/ Na hodnoceném území byly zjištěny druhy, patřící dle Přílohy III vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky č. 175/2006 Sb., kterými se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, mezi Zvláště chráněné druhy (ZCHD). V tabulce jsou seřazeny podle stupně ochrany. To je v kategoriích kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené.

Následující tabulka uvádí přehled ZCHD hnízděním vázaných na hodnocené území.

Zjištěný druh	stupeň ochrany	počet hnízdících párů
strnad luční (<i>Millaria calandra</i>)	ZCHD kategorie 1	6
vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)	ZCHD kategorie 2	8
krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	ZCHD kategorie 2	4 až 5
pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	ZCHD kategorie 2	4
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	ZCHD kategorie 2	4
křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	ZCHD kategorie 2	2
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	ZCHD kategorie 3	3
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	ZCHD kategorie 3	2
chocholouš obecný (<i>Galerida cristata</i>)	ZCHD kategorie 3	neprokázáno

Následující tabulka uvádí přehled ZCHD potravně vázaných na hodnocené území.

Zjištěný druh	stupeň ochrany	počet hnízdících párů
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	ZCHD kategorie 2	1
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	ZCHD kategorie 2	1
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	ZCHD kategorie 3	4 až 5 (statek)
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	ZCHD kategorie 3	až 15 ex.

4/ Pískové stěny, které jsou hnízdištěm vlhy pestré, jsou již druhý rok zbavovány náletových dřevin tak, aby nedocházelo k zarůstání a omezení hnízdních příležitostí pro vlhy.

5/ Jednotlivé části bývalého dobývacího prostoru jsem rozdělil na tři oblasti (obr.č. 2). Stěžejní část s ruderními plochami, řídkým keřovým patrem, pískovými stěnami a svahy zarostlými keři, je označena „A“. Tento prostor je centrálním územím s hnízděním vlhy pestré, strnada lučního, pěnice vlašské a dalšími druhy (viz mapky v textu).

Střední část bývalého dobývacího prostoru (označeno jako „B“), začala značně zarůstat nálety vrby (*Salix* sp.) a tím je na počet zjištěných druhů poměrně chudá. V případném managementu této oblasti by bylo vhodné co nejdříve celý nálet odstranit tak, aby se tato část opět vyrovnala „bohatosti“ části „A“. V okraji vymezeného území je také umělá deprese terénu, ve které se většinou až do letních měsíců drží trochu vody a tím slouží jako napajedlo.

Část označená jako „C“ je využívána jako crossová trať. Pohyb motorek a čtyřkolek zamezuje přílišnému zarůstání a dá se hodnotit v tomto ohledu jako přínosný.

6/ Z jiných druhů živočichů zde byly namátkou zastíženi: Srnec obecný (*Capreolus capreolus*), zajíc polní (*Lepus europaeus*), ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – větší počet, babočka bodláková (*Vanessa cardui*), otakárek ovocný (*Iphiclides podalirius*), okáč bojínkový (*Melanagria galathea*), nosorožík kapucínek (*Oryctes nasicornis*) – v hromadách pilin z podestýlky stájí na kraji areálu.

Doporučení:

Hodnocená lokalita je z hlediska ornitologie značně cenným územím, jak je vidět ze spektra zastížených druhů. Je poměrně ojedinělá tím, že jsou zde ruderální plochy, jejichž bylinné společenstvo poskytuje bohatou potravní nabídku zrnožravým i hmyzožravým druhům ptáků. Navazující keřová společenstva doplňují pestrost území.

Území je také výjimečné tím, že tento typ prostředí již z naší krajiny téměř vymizel, zvláště postupným zarůstáním (což zde hrozí také) nebo nevhodnou rekultivací.

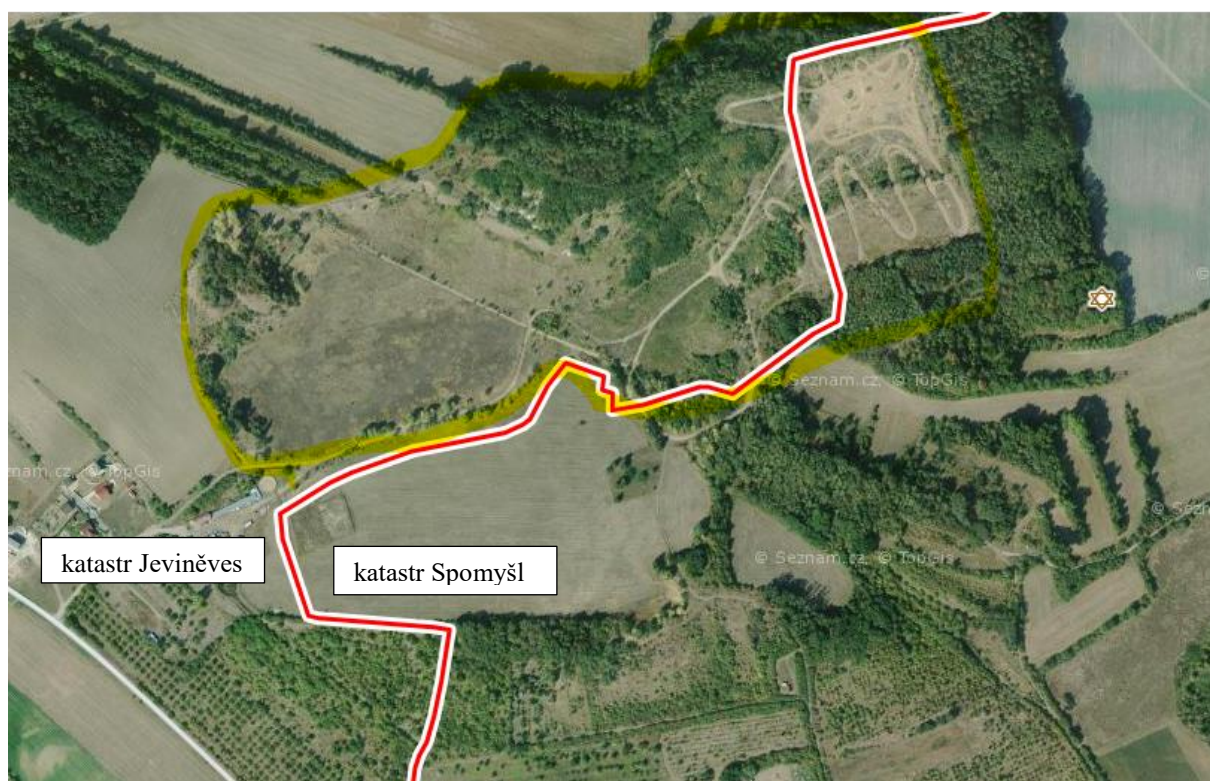
Doporučuji lokalitu co nejdříve navrhnout do některého stupně ochrany, např.: přírodní památka nebo alespoň přechodně chráněná plocha.

Tento záměr je podporován i obcí Jeviněves (osobní jednání se starostkou obce K.Jansovou).

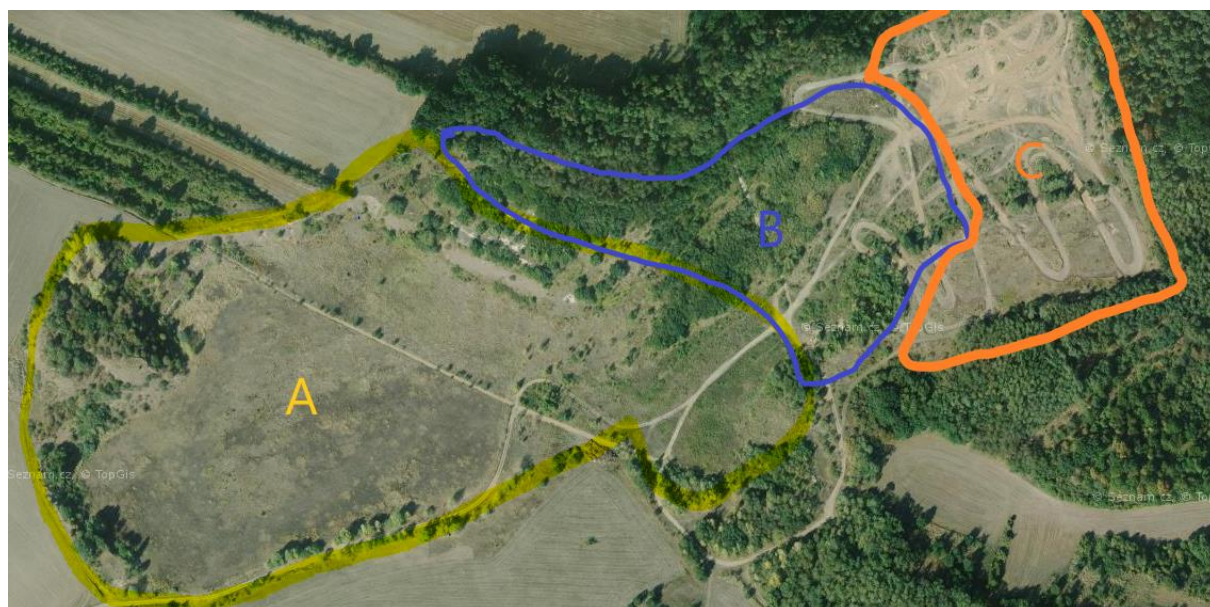
Dne: 22.7.2019

Zpracoval: Mgr. Ondřej Illich

5. Fotodokumentace

č. 1 Vytčení lokality – žlutá čára

č.2 Pracovní rozdělení lokality na 3 části

č.3 Jarní pohled na centrální část (označena „A“)

č. 4 Pohled na hnízdní stěnu vlhy pestré

č.5 Pohled na crossovou trať – část „C“

Fotky z odchyťů:

č.6 Pěníce vlašská (*Sylvia nisoria*)

č.7 Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

č.8 Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

č.9 Pěníce černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

č.10 Dlask tlustozobý ((*Coccothraustes coc.*)

č.11 Linduška lesní (*Anthus spinoletta*)

č.12 Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

č.13 Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

č.14 Vlha pestrá (*Merops apiaster*)